

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

Handreiking

Aanvragen opsporingsvergunning aardwarmte

Handreiking

Aanvraag opsporingsvergunning aardwarmte

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Directie Warmte en Ondergrond

Versie 3: september 2021

Introductie

Een opsporingsvergunning voor aardwarmte wordt verleend door de Minister van Economische Zaken en Klimaat op grond van de Mijnbouwwet. Deze vergunning is de eerste stap om te komen tot daadwerkelijke ontplooiing van opsporingsactiviteiten. Het doel van de marktordeningsvergunningen (opsporing- en winningsvergunning) is om de investeringen die de vergunninghouder doet om aardwarmte op te sporen voor een bepaalde periode te beschermen. Een opsporingsvergunning geeft de houder ervan het exclusieve recht om binnen een bepaald gebied opsporingswerkzaamheden uit te voeren binnen de geldigheidsduur van de vergunning en onder de daarin nader gestelde voorwaarden. Zolang een natuurlijk- of rechtspersoon een opsporingsvergunning heeft op grond van de Mijnbouwwet is het anderen niet toegestaan om opsporingsactiviteiten te verrichten in het betrokken gebied.

Bij het daadwerkelijk uitvoeren van fysieke activiteiten – het uitvoeren van een boring – is naast een marktordeningsvergunning ook een omgevingsvergunning nodig. Bij een omgevingsvergunning wordt gekeken naar bijvoorbeeld bouwvereisten, effecten op het milieu en de ruimtelijke inpassing. Dit zijn zaken die niet of beperkt bij een vergunning op basis van de Mijnbouwwet aan de orde komen. De opsporingsvergunning is derhalve een noodzakelijke voorwaarde om aardwarmte te mogen opsporen, maar niet voldoende om een boring te mogen uitvoeren.

Deze praktische toelichting heeft als doel om (toekomstige) aanvragers van een opsporingsvergunning aardwarmte een houvast te geven voor het indienen van een ontvankelijke en complete aanvraag. Een complete aanvraag bevordert een spoedige behandeling. Daarnaast geeft dit document duidelijkheid aan alle belanghebbenden en geïnteresseerden over de behandelingsprocedure.

De aanvraag

Wijze van aanleveren

Een aanvraag voor een opsporingsvergunning voor een open gebied kan op ieder willekeurig moment bij het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat worden ingediend. Met een open gebied wordt bedoeld een gebied waar nog geen opsporing- of winningsvergunning voor aardwarmte, of opslagvergunning, verleend is. Ook kan een aanvraag worden ingediend voor een gebied, of gedeelte van een gebied, dat al door een andere partij is aangevraagd, maar nog ter concurrentie ligt aangeboden. Elke aanvraag voor open gebied wordt gepubliceerd in de Staatscourant waarmee andere initiatiefnemers in de gelegenheid wordt gesteld een concurrerende aanvraag in te dienen. Aan het indienen van een concurrerende aanvraag zit een termijn verbonden die in de publicatie wordt vermeld.

Een nieuwe aanvraag wordt bij voorkeur digitaal aangeleverd door deze te verzenden naar: mijnbouwvergunningen@minezk.nl

De aanvraag mag ook schriftelijk worden aangeleverd door deze te verzenden naar het volgende adres:

Inhoud van de aanvraag

Het is gewenst de aanvraag te voorzien van een aanvraagformulier. Hierop staan de algemene gegevens van de aanvrager en de ingediende aanvraag. Het aanvraagformulier is te vinden in bijlage 1 van dit document, en is daarnaast los te downloaden vanaf NLOG.

Paragraaf 1.3 en de Bijlagen 1 en 2 van de Mijnbouwregeling geven een beknopte opsomming van de gegevens die wettelijk gezien overlegd moeten worden bij de aanvraag voor een opsporingsvergunning.

Hier volgt een overzicht van de gegevens die voor een adequate behandeling in de praktijk tenminste bij de aanvraag moeten worden gevoegd:

- De algemene gegevens van de aanvrager. Indien er meerdere aanvragers zijn wordt beschreven wie de beoogde uitvoerder is;
- Een beschrijving van het doel van de aanvraag en de beoogde afnemer(s) van de geothermische warmte;
- Een kaart en beschrijving van het aangevraagde gebied. Deze gegevens moeten aan bepaalde voorwaarden voldoen. Zo moeten bijvoorbeeld de coördinaten die het gebied beschrijven worden aangeleverd in RD. Al deze voorwaarden staan beschreven in artikel 1.2.2 van de Mijnbouwregeling;
- Het oppervlak van het aangevraagde gebied;
- Het dieptebereik van het aangevraagde gebied;
- Het tijdvak waarvoor de vergunning wordt aangevraagd;
- Een kaart waarop zowel het aangevraagde gebied als beschermde gebieden staan aangegeven;
- Een werkprogramma waarin de voorgenomen opsporingsactiviteiten en de hiervoor te gebruiken technieken in het aangevraagde gebied staan beschreven. Dit werkprogramma moet worden vergezeld van een tijdsplanning. Het werkprogramma moet aansluiten bij de aangevraagde vergunningsduur en het aangevraagde gebied en vormt derhalve een onderbouwing van deze twee factoren. Het werkprogramma beschrijft ook welke geologische targets de aanvrager van plan is te verkennen;
- Een geologisch rapport ter onderbouwing van de door de aanvrager te verkennen geologische targets. De inhoud van het geologisch rapport wordt beknopt beschreven in artikel 1.3.1 van de Mijnbouwregeling. Het geologisch rapport geeft daarnaast een omschrijving van de verwachte risico's behorende bij de uitvoering van de opsporingsactiviteiten;
- De financiële gegevens van de aanvrager zoals gegeven in bijlage 1 van de Mijnbouwregeling (jaarverslag en statuten);
- Een omschrijving van de organisatiestructuur en -invulling waarin de verantwoordelijkheden en rollen van de sleutelfiguren staan omschreven, inclusief een organogram van de organisatiestructuur van de aanvrager, waarin tenminste staan aangegeven de beoogde sleutelposities;
- Een uitgavenplan waarin de verwachte kosten behorende bij de opsporingsactiviteiten zoals omschreven in het werkprogramma staan uitgewerkt;

- Een financieringsplan waarin staat beschreven hoe de aanvrager voornemens is om de uitgaven behorende bij de opsporingsactiviteiten zoals beschreven in het uitgavenplan te financieren. Hierin staat beschreven, voor zover bekend, voor welk deel en op welke manier iedere partij de middelen beoogt in te brengen. Uit het plan moet aannemelijk gemaakt worden dat iedere partij haar (in-)directe inbreng gestand kan doen op basis van de jaarcijfers van deze juridische entiteiten;

De hierboven genoemde gegevens dienen in sommige gevallen aan bepaalde eisen te voldoen. Deze staan benoemd in de Mijnbouwregeling artikelen 1.2.1 en 1.2.2.

Extra informatieverzoek met oog op de wijziging van de Mijnbouwwet (aanpassing van het vergunningsstelsel voor opsporen en winnen van aardwarmte).

De Mijnbouwwet wordt naar verwachting in de tweede helft van 2021 gewijzigd waarbij de vergunningssystematiek voor aardwarmte verandert. In het overgangsrecht van het wetsvoorstel is bepaald dat een aanvraag opsporingsvergunning per inwerkingtreding van de wetswijziging wordt beschouwd als een aanvraag toewijzing zoekgebied.

De in het wetsvoorstel opgenomen afwegingsgronden op basis waarvan een aanvraag toewijzing zoekgebied onder de gewijzigde wet- en regelgeving wordt beoordeeld, wijken deels af van de afwegingsgronden op basis waarvan een aanvraag opsporingsvergunning thans onder huidige wet- en regelgeving wordt beoordeeld. In het bijzonder kan een aanvraag toewijzing zoekgebied geheel of gedeeltelijk worden afgewezen indien er onvoldoende zicht is op een warmtevraag die passend is bij de te verwachten winning van aardwarmte, en indien het zoekgebied niet passend is bij de te verwachten warmtevraag.

Er wordt daarom aangeraden informatie over de warmtevraag en warmteafzet alvast in te dienen bij een nieuwe aanvraag opsporingsvergunning, zodat de aanvraag beter aansluit bij de aanstaande wijziging van wet- en regelgeving, wanneer de aanvraag opsporingsvergunning per inwerkingtreding als een aanvraag toewijzing zoekgebied zal worden beschouwd.

Behandeling van de aanvraag

De procedure voor het aanvragen van een opsporingsvergunning is opgenomen in Hoofdstuk 2 van de Mijnbouwwet (in bijzonder de artikelen 14 t/m 17) en is uitgewerkt in Hoofdstuk 1 van de Mijnbouwregeling. De aanvraag wordt vervolgens getoetst aan de gronden beschreven in de Mijnbouwwet, meer specifiek die beschreven in artikelen 7 en 9.

Rolverdeling

Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat is het bevoegd gezag voor de besluitvorming van de aanvraag opsporingsvergunning. Zij wordt hierin bijgestaan door een aantal wettelijke en facultatieve adviseurs, die elk een eigen rol hebben in de advisering.

Deze adviseurs zijn:

- TNO Adviesgroep Economische Zaken (TNO-AGE) adviseert EZK over de geologische onderbouwing van de aanvraag. Daarnaast adviseert TNO-AGE of het

werkprogramma past bij de aangevraagde vergunningsduur en de grootte van het aangevraagde gebied;

- Het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) adviseert EZK met betrekking tot de technische capaciteiten van de uitvoerder om de beoogde activiteiten uit te voeren, de efficiëntie en verantwoordelijkheidszin van de aanvrager, de te verwachten operationele risico's en eventuele risico's voor milieu en natuur;
- De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) adviseert EZK over de financiële mogelijkheden van de beoogde vergunninghouder(s) en kijkt hierbij naar zowel de financiële situatie als het financieringsplan van de aanvrager;
- De provincie liggende in het aangevraagde gebied geeft EZK advies over alle aspecten binnen het wettelijke kader van de opsporingsvergunning die zij van belang acht. Gemeenten en waterschappen worden door de provincie betrokken bij haar advies;
- De Mijnraad geeft een overkoepelend advies aan EZK waarin het de adviezen van TNO-AGE, SodM, RVO en de decentrale overheden in ogenschouw neemt.

Procedure

Nadat een aanvraag is ingediend wordt een ontvankelijkheidstoets uitgevoerd door EZK. Zij beoordeelt hierbij of alle bij de aanvraag te voegen documentatie aanwezig is.

Vervolgens wordt TNO-AGE om een pre-advies gevraagd waarin zij beoordeelt of het aangevraagde gebied in gebiedsbegrenzing en naam beschikbaar is. Dit advies dient ter voorbereiding op de publicatie van de uitnodiging tot het indienen van concurrerende aanvragen in de Staatscourant.

Na ontvangst van dit advies door EZK wordt een uitnodiging voor het indienen van een concurrerende aanvraag geplaatst in de Staatscourant, conform artikel 15 van de Mijnbouwwet. Het tijdsbestek tussen ontvangst van een nieuwe aanvraag en uitnodiging tot concurrerende aanvragen is deels afhankelijk van de volledigheid van de aanvraag. Gedurende 13 weken na de datum van plaatsing in de Staatscourant bestaat de gelegenheid tot het indienen van een concurrerende aanvraag.

Gedurende deze periode vraagt EZK advies aan TNO-AGE, SodM, RVO en de provincie(s). Zij geven, indien mogelijk, binnen acht weken na de datum van afloop van de termijn voor het indienen van concurrerende aanvragen advies op diverse aspecten van de aanvraag. Deze termijn kan door verschillende factoren worden opgeschort. Er kan bijvoorbeeld, al dan niet op verzoek van de adviseurs, door EZK worden verzocht om aanvullende informatie. In het geval van concurrerende aanvragen moeten extra afwegingen worden gemaakt.

Wanneer EZK de adviezen van SodM, TNO-AGE, RVO en de provincie(s) heeft ontvangen, vraagt zij advies aan de Mijnraad, conform artikel 105, derde lid, van de Mijnbouwwet. De Mijnraad brengt een overkoepelend advies uit waarin de overige adviezen in beschouwing worden genomen. De Mijnraad vergadert tien maal per jaar. Na ontvangst van het advies van de Mijnraad besluit EZK op de aanvraag om een opsporingsvergunning.

Nadat EZK een besluit heeft genomen wordt hiervan mededeling gedaan in de Staatscourant. De vergunning treedt in werking vanaf een dag na toezending van het besluit. Er is vervolgens een periode van zes weken waarbinnen bezwaar kan worden aangetekend tegen het besluit. Hierna is de vergunning onherroepelijk.

Proces concurrerende aanvragen

Wanneer sprake is van concurrentie, vraagt EZK de concurrerende aanvragers of zij bereid zijn onderling in gesprek te treden. Indien hier vanuit beide partijen positief op wordt gereageerd, zal EZK contactgegevens uitwisselen en kan er onderling overleg plaatsvinden. EZK maakt inhoudelijk geen deel uit van dit proces, maar bewaakt wel de voortgang en termijnen.

Uit onderling overleg kan een samenwerking of wijziging van de concurrerende aanvragen volgen, maar dit is niet noodzakelijk. Indien er onderling geen overeenkomst wordt bereikt, zal EZK een keuze maken tussen de concurrerende aanvragen. Het wettelijk kader biedt hiertoe voldoende mogelijkheden. Op grond van artikel 9, eerste lid, onder d, kan EZK op grond van de doelmatigheid en voortvarendheid van de aanvragen een keuze maken, indien beide aanvragen op andere afwegingsgronden gelijkwaardig zijn gebleken. Onder de doelmatigheid en voortvarendheid van een aanvrager kijkt EZK bijvoorbeeld naar de concreetheid van het plan van aanpak en de warmteafzet, de planning en de financiële en organisatorische daadkracht.

Een chronologisch overzicht van de verschillende stappen gedurende de behandelingsperiode, en een indicatie van behandelingstermijnen is hieronder gegeven.

Procedure	Streefwaarde termijn
Ontvangstbevestiging aanvraag	1 week
Ontvangst pre-advies	3 weken, variabel*
Publicatie Staatscourant	2 weken
Gelegenheid indienen concurrerende aanvragen	13 weken
Advisering door TNO-AGE, SodM, RVO, provincie	8 weken, variabel*
Advisering door Mijnraad	6 weken, variabel*
Besluitvorming EZK en toezending besluit aan aanvrager en adviseurs	4 weken
Publicatie besluit Staatscourant	2 weken

*variabel: deze streeftermijnen zijn afhankelijk van onder andere verzoeken van EZK aan de aanvrager om de aanvraag aan te vullen, al dan niet op verzoek van de adviseurs, of in afwachting van overkoepelende concurrentietermijnen.

Splitsen en samenvoegen, overdragen en wijzigen van de vergunning

Splitsen en samenvoegen

Indien de houder van een vergunning een deel van zijn vergunning op een ander wil doen overgaan, dient hij eerst een aanvraag in om splitsing van de vergunning, als bedoeld in artikel 19, onderdeel a van de Mijnbouwwet. De regels hiervoor staan beschreven in Mijnbouwbesluit artikelen 135 en 136 en Mijnbouwregeling artikel 1.8.1.

Voor het samenvoegen van twee of meer vergunningen, waardoor een vergunning voor een gebied ontstaat, dienen de vergunninghouders een aanvraag in om samenvoeging van de vergunningen, als bedoeld in artikel 19, onderdeel b. Ook hier zijn voorwaarden aan verbonden, welke staan beschreven in Mijnbouwbesluit artikelen 137 t/m 140 en Mijnbouwregeling artikel 1.8.2.

Bij een aanvraag om splitsing of samenvoeging zal EZK advies vragen aan TNO-AGE.

Overdragen

Voor het mogen overdragen van een vergunning dient de vergunninghouder een aanvraag in voor toestemming tot overdracht, als bedoeld in artikel 20 van de Mijnbouwwet. De beoogde nieuwe vergunninghouder zal worden getoetst als ware het een nieuwe aanvrager.

Bij een aanvraag om overdracht zal EZK advies vragen aan SodM en RVO.

Verlengen

Voor het verlengen van de geldigheidsduur van een vergunning dient de vergunninghouder een aanvraag in tot verlenging, als bedoeld in artikel 18, lid 3 van de Mijnbouwwet. Er zal worden gekeken naar de uitgevoerde activiteiten tijdens het vergunde tijdvak, en de nog uit te voeren activiteiten tijdens de aangevraagde verlengingsduur, in relatie tot het bij de oorspronkelijke aanvraag gevoegde werkprogramma.

Bijlage 1: Aanvraagformulier

Aanvraagformulier opsporingsvergunning Mijnbouwwet

Teneinde uw aanvraag op basis van de Mijnbouwwet in behandeling te kunnen nemen, wordt u verzocht dit formulier juist en volledig in te vullen.

Algemene gegevens	
Naam aanvrager (= (beoogd) vergunninghouder, evt. meerdere natuurlijke of rechtspersonen)	
Contactpersoon	
Postadres	
Telefoonnummer	
Fax	
E-mail	
Soort vergunning	☐ Nieuwe aanvraag ☐ Wijziging ☐ Beëindiging
Soort (delf)stof	☐ Koolwaterstoffen ☐ Steenzout ☐ Steenkool ☐ Aardwarmte ☐ Anders namelijk, ...
Locatie	☐ Territoir ☐ Continentaal plat

Om door de directie Warmte en Ondergrond van het ministerie van EZK in behandeling te worden genomen, wordt u verzocht dit formulier elektronisch in te dienen bij mijnbouwvergunningen@minezk.nl

U kunt er ook voor kiezen dit formulier - ondertekend door alle aanvragers – in te dienen bij:

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
t.a.v. directie Warmte en Ondergrond
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG